

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПІДРУЧНИК З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НЕСПЕЦІАЛЬНОМУ ВНЗ

Сьогоднішнє інтегрування України в міжнародний, насамперед європейський, громадсько-економічний і науковий простір підносить на новий рівень вимоги до сучасних фахівців, серед яких найважливіше місце посідає вміння володіти іноземною мовою в повсякденному й професійному спілкуванні. Мається на увазі насамперед володіння англійською мовою, оскільки вона практично має статус мови міжнародного спілкування серед світових націй. Тому навчання англійської мови майбутніх фахівців найвищого рівня повинно відповідати цим високим вимогам, що, в свою чергу, ставить певні вимоги до підручників, які рекомендуються студентам неспеціальних ВНЗ.

У першу чергу слід забезпечити формування у студентів достатніх усних та письмових навичок загально-побутового та загальнокультурного спілкування. Для цього, на наш погляд, найкраще підходять автентичні підручники, яких наразі достатньо багато. Важливим є, по-перше, наявність підручників різного рівня складності (elementary/intermediate або intermediate/advanced)/, що дозволяє враховувати різний початковий рівень знань студентів у 1-му семестрі. По-друге, при виборі підручника слід звернути увагу на достатню кількість у ньому вправ на розвиток навичок як писемного, так і усного мовлення. Звичайною проблемою є невідповідність автентичних підручників вітчизняним навчальним планам щодо кількості навчального аудиторного часу, проте виконання завдань сучасної підготовки студентів з англійської мови необхідно має на меті корекцію навчальних планів, адже безпосереднє спілкування в аудиторії неможливо замінити нічим. Можна зауважити, що досвід такої корекції сьогодні мають деякі вітчизняні ВНЗ, зокрема деякі факультети Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка. Подібним чином коректуються навчальні плани і в Житомирському державному університеті імені І. Франка, зокрема кількість аудиторних годин з іноземної мови в 1-4 семестрах було збільшено вдвічі, а для деяких спеціальностей – у два з половиною рази.

Навчання професійно орієнтованої англійської мови, яке розпочинається за новими програмами з 5-го семестру, уявляється більш складним і проблематичним. На цьому етапі виникає необхідність у створенні підручників, оскільки автентичних практично немає. Важливим етапом у написанні таких підручників і посібників є залучення до цієї справи фахівців відповідного наукового напрямку (тобто математиків, правознавців, маркетологів тощо) для створення лексичного мінімуму й відбору тем для посібника. Доцільним уявляється співавторство вузьких фахівців зі спеціалістами-мовниками, оскільки від лінгвістів важко очікувати серйозної обізнаності у спеціальних галузях знань. Крім того, посібник, укладений для конкретного ВНЗ, дозволяє врахувати всі необхідні особливості навчального плану та організації навчального процесу в ньому.

Найважливіше місце в такому підручнику або посібнику займають вправи з опанування фахової термінології англійською мовою в усіх мовних аспектах: фонетичному, граматичному контекстуальному, а також відбір навчальних текстів і вправи до них. Слід звернути увагу й на естетичне оформлення: використовувати малюнки, фотографії, а також гумористичні елементи (анекдоти з паронімами й омонімами, короткі гумористичні оповідання з життя відомих представників відповідного фаху тощо). Тобто посібник повинен містити серйозний фаховий матеріал, але так, щоб не відштовхнути студента зарозумілістю або занудністю. Такий посібник має містити достатню кількість нових програмних понять з транскрипцією, а також окрему частину – англо-український і українсько-англійський словничок з необхідними коментарями фахового та мовного характеру, в обсязі не меншому за кількість одиниць пропонованого фахового лексичного мінімуму.

Укладання посібників і підручників такого типу вимагає від авторів неабиякого мовного й методичного рівня і педагогічного досвіду, однак сучасний розвиток педагогічної справи вимагає подолання нових викликів і вирішення сучасних професійно-педагогічних завдань.